

Vasárnap aztán az eső is ömleni kezdett, hűlt a levegő nappal, de mintha nem volna nap a felhők mögött, vattába bugyolált kiégett villanykörte – a körvonala is alig látszott. Be kell gyújtani, mondta az asszony, szemébe furcsa szomorú láng költözött, mint egy nyári szalonnasütés fakult emléke. Száraz, görcsös ujaival markolta a gyújtóst, újságpapírba csomagolt szeletelt fadarabokat: a szoba félóra múltán felmelegedett, az asszony teát főzött, és a teába rumot csöpögtetett.

„Ez már így lesz, így marad”, nézett dermedt nézéssel a férfi, mumifikálódott sasmadár-arcából fakókék tekintetével az ablakon túli világot fürkészte: itta a rumos teát, karjait gyengének érezte, „talán ha visszamennénk”, mondta az asszonynak, aki a kertre gondolt, amit még nem ásott fel. De nem biztos, hogy kimondta, Sára úgyis érezte, amit a férfi gondolt, Sára azt gondolta: „fáj a gyomrom”, és inkább szorgalmasan nyelte gyógyszereit a tea mellé.

Bekapcsolták a rádiót, Sára pedig nekiállt ebédet készíteni, ahogyan vasárnaponként, mindig csak egyedül.

Nézd – mondta a férfi, és majd' százéves testével az asszony mögé lépett a konyhában. – Nézd, mi van, ha ittragadunk. A rádióban azt mondják, sokáig fog esni. Talán ha visszamennénk Pestre, itt körülvesz a Duna, mi van, ha megárad, és a komp nem jár, mi lesz akkor velünk. A szomszédok is rég hazamentek már.

– Jaj, papi – mondta Sára –, mindig ilyen butaságokat locsogsz.

A férfi nézte az asszony hetvenéves hajlott hátát, a hátán a kötött pulóver rücskeit. Olyan volt a nő haja a pulóver fölött, mint egy fehér pitypang feje, amibe már belekapott a szél: ritkás, fehér, földzsíros.

De Sára már ilyen volt akkor is, amikor megismerte. A kompon ismerkedtek meg öt évvel ezelőtt, pont októberben, csak az idő akkor kíméletesebb volt, kevesebb eső, nagyobb hideg: a felhők úgy úsztak a komp fölött, mint cukrász kemény habkompozíciói egy esküvői torta tetején, és a férfi meglátta az asszonyt, ahogy: hajlott háttal, görcsös ujjakkal, tömpe orral, hatalmas szakadt zsákokkal, pitypangfehér hajkoronával állt a komp elején, s mindent megtett azért, hogy elbujdosson, ugyanakkor égett attól a szorongató vágától, hogy végre megszólítsa valaki, és kibomoljon a fojtogató magányburokból, mint virág tavasszal a földből, hogy ő özeget és egyedül vágja a fát nyár végén, és egyedül fűti a nyaralót. Bár az is igaz, hogy: Sára nem félt, hozzászokott már az egyedülléthez, özegetése első pár esztendejében olyan volt, mint egy nyíló hóvirág, járt uszodába, masszázsa, kikönyörgött mindenféle kezeléseket, hogy a testéhez hozzáértő kezek nyúljanak, gyógyítsák az ízületeit; járt terápiákra, termékbemutatókra, hallgatott némi komolyzenét, rejtvényt fejtett, leült a buszon, ideje nagy részében „lefoglalta magát”, minden erejét arra fordította, hogy gyarapítsa erejét, aminek segítségével „lefoglalta magát”.

– Rajk a tűzre! – mondta Sára, és a férfi megfogott egy újságpapírcsomagot, és rátette a parázsra. Meleg lett, aztán a férfi egyenként megnézegette a gyertyákat, fényképeket, kancsókat és köcsögöket, amiket az asszony éveken át gyűjtögetett, hogy feldíszítse ezt a szerelmi fészket, amiben a férfival a nagy ágyon, mely a nappali centrumában terpeszkedett, éjjelente összebújva aludtak. Nyitott ajtónál pisiltek, nem voltak titkaik egymás előtt. Együtt mostak fogat, és a vécépapírt egy külön kis zacskóba gyűjtötték egyrészt gyűjtősnak öszre, másrészt hogy ne teljen meg a pócegödör. „Tiszta kis éden”, mondta az egyikük unokája, és tényleg az volt, a kertben spenót termett és piros kocképaradicsom meg saláta, karalábé és fokhagyma. A férfi imádta a pörköltöt, reggelente pálinkával kezdte a napot, és csípős füstölt kolbász ettek borsozott paradicsommal és paprikával, néha szalonnát, „katonásan”. Sára bekrémezte a kezét, akármit is csinált, bőre mindig száraz maradt. Aznap csendesen ebédeltek, és a krém szaga összekeveredett az ebéd szagával: csirkeleves és pörkölt nokedlival. „Egyszer élünk”, szokta mondogatni papus, meg hogy „nem tudhatjuk, mit hoz a jövő”. De ma nem mondott ilyet, és néha kinézett a teraszra dermedt, vaksi sasnézésével, és valami olyasfélét gondolhatott: „most negyven napig esni fog, itt fogunk éhen döglenni, a Duna megárad, és elborítja az aszfaltozatlan utcákat a víz.”

– Ez ostobaság – mondta Sára; almosogatott, és a krém leázott a kezeiről a mosogatóvízbe.

Miután bekente a kezét újra, elhatározta, hogy sétál egy kicsit egyedül. Papi úgyis csak ült és nézett, a pálinkázásba merülve; elszívott egy cigarettát a teraszon, és messziről lehetett látni rajta, mennyire nyugtalan.

Sára tehát elindult, ríktó kék esőkabátban és fekete bakancsban, motyó nélkül, sok papírsebkendőt gyűrve a zsebébe szükség esetére, mert sejtette, hogy bőgni fog valahol a Duna-parton, ha már így alakult. Előbb azonban be kellett ugrani a Ferikéékhez.

Kiabált a kertbe csengő hján, de nem érkezett válasz, az eső hangja tompította kiáltozását:

„Rózsiiii, Rózsikáááám!!!”

Rózsai aztán kijött pár perc múlva, frissen sült vasárnapi pogácsával és pálinkával kínálta Sárát, és csak csóválta a fejét: a Ferike fel akar menni „pestre”, mert ez itt nem élet így összel, már három telet végigkínlódtak elzárva a világtól, még egyet nem fognak. Holnap indulnak még az áradás előtt, mert a komp se fog járni stb.

– Én úgy érzem, újra kell gondolnom a kapcsolatunkat – mondta Sára. – Lehet, hogy szakítás lesz ennek a vége.

– Ne szórakozz! – mondta Rózsai, és megsimogatta Sára göcsörtös kezét. – Ígyl még, utána kitisztul a fejed. Sétálj egyet inkább... elkísérlek?

De Sára visszautasította, és egyedül ment tovább, a pálinka felmelegítette a testét, és mint egy mantrát, hajtogatta magában: talán újra kell gondolni a kapcsolatunkat, lehet, hogy szakítás lesz ennek a vége stb. Cuppogott a sárban a bakancsa, s ha felnézett, látta a vattába bugyolált, kiégett villanykörte, és hiányzott neki a nyár vége, mikor „papival” együtt úszkáltak a tizenhét fokok Dunában, hogy eddzék testüket-lelküket. Cuppogott a sárban Sára bakancsa, és ha felnézett az égre, nem látott mást, csak ezt a szürke paplant, ami akár hajléktalant is takarhatott volna az utcán: hideg volt és ellenszenves, rongyos. Sára elért a partra, és ott bőgni kezdett, ahogy ez tervbe volt véve, de a papírsebkendő elázott az esőtől, úgyhogy csak maszatotha a taknyot és a könnyeket. Újra kell gondolnom, hajtogatta magában, mert ez így nem állapot, hogy „ő haza akar menni, én meg itt akarok maradni”, mert mennyivel romantikusabb itt, ő, körülöttünk a kert és a sár, az eső kopogja monoton szívverés-ütemét a faház tetejére, „újra kell gondolnom”, akár ezt is kopoghatná, de nem, mert az eső megnyugtat, és van bőven fűtésre alkalmas fa még hónapokig.

– Hát ezt vágjuk egész nyáron!!! – ordította volna papi nagy fülébe, üres sasarcába. – Ezt vágjuk, de mi a francnak, ha nem használjuk el?!

Nagy volt papi arca, nagyok a fülei, és sok ránc árnyékolta apró, szürke, kifürkészhetetlen tekintetét. „Már megint veszekedtek?”,

kérdezte a vonal túlsó végéből a lánya, „hagyjátok már egymást békében, olyanok vagytok, mint az ifjú házások. Vigyázz a szívedre, papa, tudod, hogy nem szabad idegeskedned.” Talán utána kéne menni az öreglánynak, gondolta a férfi, miután letette a telefont, és el is képzelte, hogy utána megy, megtalálja a parton hüppögve, és mint ahogy a filmekben, a vízre mered, és szemez saját tükörképével, és talán szépnak látja magát nagy bánatában. A vállára teszi a kezét, mire ő megfordul, és összebújnak, és... Hú, gondolta hirtelen a férfi. Húha.

Húha, hogy mi moccan meg majd százéves testében, valami egészen szokatlan, vagyis szokatlanságában inkább porlepte, de még felidézhető valami, mert a húha mögött képzeletében már nem esett az eső, és nem is a parton álltak, és Sárán nem a nevetséges ríktó kék esőköpenye volt, hanem valami piros pettyes, könnyű nyári ruhácska, amiben még a városban sétált legutóbb, mikor színházba mentek. Csinos, állapította meg a férfi Sára gömbölyded vonalairól: mint egy pettyes labda, az összes ránc és ósdi retikülje ellenére, hát ez a nő: „egészen csinos”.

Mi lenne, ha... istenem, hát ezt akarod? Ezt kívánod tőlem?!

„Biztos csak a pálinka”, gondolta a férfi, és tovább ücsörgött a teraszon, és elszívott még egy cigarettát. De a gondolat csak nem hagyta nyugodni, és nyugtalanul fészkelődött a foteljében, s egyszerre csak azon kapta magát, hogy nagy füleit nekifeszíti a levegőnek, mint egy ermyőt, hogy jobban hallja Sára bakancsának cuppogását, ahogy esetleg a ház felé közeledik.

„Na most, na most!”

– Istenem – mondta fennhangon az esőnek –, hát ezt akarod tőlem? Ennyi év után?...

De nem érkezett válasz, ahogy cuppogás hangja sem. Talán eltévedt az öreglány, gondolta, régebben gyakran csinált ilyet, rájött néha a hiszti, és nekiindult sárban-hóban, fagyban is akár, és eltévedt, egyszer majdnem az erdőben éjszakázott.

Elképzelte, ahogy fekszik a sárban az asszony és szitkozódik, mert nem tud felkelni, fáj a dereka. Arra jár egy fiatal férfi:

– Hát mit csinál itt, mamikám? – és felsegíti az asszonyt, és hazahozza kocsival. Volt már példa ilyenre is.

Madarak csacsogtak a szürkületben, a férfi pedig felhajtott egy pálinkát, hogy ne fázzon. Haragudni fog az asszony, gondolta hirtelen, mert ő meg itt közben megfélemedezett a tűzről... szerencsére még talált némi parazsot, azt felpiszkálta, és hamar lángra kapott egy újságpapír-csomag. A tűz vidáman pattogott, mintha tél volna, odakint a kertben puha fehér csend.

– Talán el kéne mesélnem valakinek, ha megtettem – mondta fennhangon a férfi. – Haha. Ha megtettem. Hát ez van, fiam, van még bennem kurázi. Egy férfi vágya sosem apad, a lenyugvó nap is melegít néha... Haha, fiam, vegyél rólam példát. A jóisten is így akarta, hallottam, ahogy az esőből szólt hozzám: te!, így mondta körülbelül, hát tedd már magadévá az asszonyt, ha már itt van. Mért ne? Haha. Jó kis buli.

„Jó kis buli.”

Csak aztán, gondolta tovább, hogy kezdjek hozzá? Nehéz, irdatlan nehéz, ha az ember kijön a gyakorlatból. Márpedig ő kijött már rég, elvesztette tájékozódási képességét az efféle dolgok terén, mintha eltévedt volna egy nagy erdőben – térkép és a piros háromszög-jelzés nélkül.

– Haha – mondta fennhangon. – Erre még én is jó vagyok talán. Nem tudom, miért jutott ez eszembe. Biztosan isteni sugallat, másként hogy jutott volna egyáltalán ilyen az eszembe, pont egy ilyen napon? Haha.

Egyszerre csak meghallotta a cuppogást, és hirtelen a torkába ugrott a szíve. Ettől megijedt kissé, és gyorsan bekapott hármát a szívére az ott győgszerekből, aztán fűrgén a fürdőszobába zárkózott, ahol a repedt és porlepte tükörben saját magát nézve megfésülködött egy zsíros fésűvel. Hallotta, ahogy Sára benyit, és nagy tócsákat hagy maga után a szőnyegen. Hallotta, ahogy levedli kék esőkabátját, és nagyokat szuszogva a konyhába caplat, hogy igyon valami forró. De előbb még megnézte a kályhát, nem aludt-e el a tűz.

– Papikám?

A férfi csendesen nyitott ajtót, mintha bújócskát játszana. Az asszony mögé lépett, és megérintette a vállait.

– Jézusisten – ijedt meg Sára. Megfordult, és komoran fürkészte a ráncos sasarcot. – Bűzlesz a pálinkától, papi.

– Te sem panaszkodhatsz – vigyorgott a férfi. – De te legalább csinos vagy, mamikám. Nagyon-nagyon csinos.

Sára elpirult, bár ezt csak sejtette a férfi a nagy homályban.

– Eláztam – mondta Sára bizonytalanul. – Tiszta víz és sár vagyok.

– De nekem te így is nagyon tetszel – mondta a férfi, és magához húzta Sárát.

Eláztam, mondta az asszony, tiszta víz és sár vagyok. A férfi lassan ringatta az asszonyt, elringatta az ágyig, ami a szoba centrumában terpeszkedett, lassan ringatta, mintha táncolnának, a fülébe dúdolt egy régi dallamot, közben cuppogtak Sára felázott puha lábai a fekete bakancsban. „Újra kell gondolni”, próbálkozott a nő, de egyre gyengébben: hangja halkult, mumifikálódott csókok száraz áradatában, mintha homokviharban, táncolt az ágyig a pálinkaszagú levegőben.

– A jóisten akarja így, Sárkám – suttozta a férfi. Erősen szuszogott. „Vigyázz a szívedre, papus.”

Erősen szuszogott. Itt maradunk?, kérdezte Sára, és a szuszogásban élesen hallotta saját szíve sűrű dobbanásait. Itt maradunk?... A sas lecsapott rá, mint egy hízott egérkére, egy gömbölyű pettyes labdára, „talán vissza kéne menni”, gondolta a férfi, de aztán már semmi másra nem tudott gondolni, csak a testét maga alá temető vágyra, mintha homokviharban, szorosan fogta az asszonyt, ázott, bűdös testét, lekaparta orráról az odaszáradt papírsebkendő-darabkákat, érezte a ringást, ügyetlen mozdulatokkal kaparta a nő testéről az ázott, bűdös ruhákat, mintha papírsebkendőt, „ne sírj”, mondta, „ne sírj”, de Sára nem sírt, csak ennyit kérdezett elhalón: „ugye itt maradunk?”, és a férfi azt mondta: „igen, itt maradunk, Sárkám, csak maradj már”, és Sára elhalkult, és nem tudta, miért, de egy eszeveszett pillanatig magokat látott a földbe szórni, valaki szórta azokat a magokat, talán a Feri, de az is lehet, hogy a Zsuzsika, mindenesetre ismerős volt a föld, és Sára arra gondolt: nincs szomorúbb dolog a világon annál, hogy az ember kiássa a földet...

„Várj”, mondta hirtelen a férfi, és abbahagyta a simogatást. Pedig a ruha nagy része már lehámozódott Sára testéről, előbukkantak duzzadt emlői, barna bimbói, nagy, ráncos hasa a tapaszokkal... Várj!

Várom, akarta volna mondani Sára, de a férfi hirtelen elterült mellette, mintha elszállt volna belőle minden erő. Jól vagy, ÖREG?, kérdezte az asszony, de a férfi nem válaszolt. Csak az esőkopogást lehetett hallani a csöndben, és egy régi óra kattogását.

Sára visszafojtotta a lélegzetét, és akaratlanul is saját testét fürkészte, amit most kifejezetten visszataszítónak talált, bűdösnek és ráncosnak. „Ne haragudj”, akarta volna mondani, de úgy érezte, ha kimondja, elszorul a torka, és sírni kezd. „Biztos az én hibám.” Pattogott a tűz vidáman, mintha odakint már hó borítaná a kertet.

– A fene egye meg! – szólalt meg nagy sokára a férfi. – A fene egye meg, ez nem megy már nekem.

– Semmi baj – mondta Sára, de torkát fojtogatta a sírás. – Semmi baj, tudom, hogy nem vagyok elég jó neked. Én azt gondoltam... hogy talán... újra kéne gondolni a kapcsolatunkat...

– Kuss, kuss legyen már! – a férfi az ágyat kezdte csapkodni gyenge karjaival, mint egy beteg szárnyú madár. – Kuss, kuss legyen már, hallgass! Legalább egyszer az életben hallgass!

Sára hallgatott, csak az óra kattogását lehetett hallani és az esőkopogást, zavarodott, gyengülő szívritmust.

Nem vagyok elég jó neki, gondolta Sára.

– Elmegyünk – mondta hirtelen, mintha szalmaszálba kapaszkodna. – Itt hagyjuk ezt a hülye faházat. Semmi értelme itt maradni... hideg van. Elmegyünk, jó? Jó lesz az neked? Visszamegyünk Pestre, azt szeretted volna, hát legyen.

Eltelt vagy három perc, hogy senki nem szólt, de mintha a tárgyak sem akartak volna semmiféle jelet adni magukról, aztán Sára egészen lassan, mintha közeledő sziréna vagy zsákmánya fölött köröző sas volna, vagy inkább egércincogás, hallani vélt valamiféle nyüszítő, fojtott, be nem vallott hangot, nem is olyan messze az ő testétől: a férfi zokogását: „istenem, ez nem megy nekem, istenem, túl ÖREG vagyok. Túl öreg vagyok biztosan, istenem, nem vagyok méltó, nem megy, nem megy.”

„Ne sírj”, szerette volna mondani Sára, de hirtelen úgy érezte, a férfi csak egy: száraz reszkető csonthalom mellette, amit valami furcsa falevélszerű fátyol borít. „Ne sírj.” „Hallgass”, mondta a férfi, „legalább egyszer az életben, hallgass!” – „A rohadt eső”, mondta, és fürkésző vaksi tekintetével, ahogy felült félmeztelenül, és az ablakon túli elázott világot nézte: az a rohadt eső tehet mindenről, és Sára látta, hogy a férfi teste már nagyon öreg és nagyon száraz, s nem érzett már magában semmi részvétet, csak hogy túrnie kell, túrni ezt a sok egy testbe zárt összeszőtt életet, s túrni, ameddig ki nem oltódik magától...

Hozok még pálinkát, mondta Sára. Felöltözött, és hozott egy teli üveggel, mellé egy szelet zsírozott, pirospaprikával meghintett kenyeret. Láss hozzá, mondta, és a férfi enni kezdett mohón és habzsolva, egészen úgy, mint egy kopasz fióka a száraz gallyakból összetákolt, tojásbélszagú fészekben. Csámcsogott, közben néha morgott vagy csipogott, és az esőt szidta. De ezt Sára már csak nagyon távolról hallotta.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Tóth Andrea

Látó Szépirodalmi Folyóirat